

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

3 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în procuratura de circumscripție Bălți, Bodareu Octavian, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 13 martie 2019, în cauza penală privindu-l pe

JUNGHINA Eduard XXXXX, *născut la XXXXX, originar din XXXXX și domiciliat în XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 02.10.2018 – 26.12.2018;

Instanța de apel: 23.01.2019 – 13.03.2019;

Instanța de recurs: 27.05.2019 – 03.07.2019.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul Penal

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia (sediul Glodeni) din 26 decembrie 2018, Junghina E. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 217¹ alin. (3) lit. b), f) Cod penal la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activități în domeniul farmaceutic pe un termen de 3 ani și cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Cererea acuzatorului de stat privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în mărime de 1680 lei, a fost respinsă, ca neîntemeiată.

2. Baza factologică reținută de prima instanță: *Junghina E., având o înțelegere prealabilă cu alte persoane neidentificate de către organul de urmărire penală, urmărind scopul înstrăinării și circulației ilegale a drogurilor, păstrează, transportă, distribuie și înstrăinează mai multor persoane pe teritoriul raionului Glodeni, substanțe stupefiante. Într-o zi nestabilită de către organul de urmărire penală, în luna decembrie 2017, a realizat unei alte persoane stabilite de organul de urmărire penală, o masă vegetală uscată, mărunțită de culoare verde, în cantitate de 2,35 gr, care conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 34/12/2-R-1706 din 6 decembrie 2017, masa respectivă reprezintă marihuana și se atribuie la categoria de substanțe stupefiante - droguri de origine vegetală, neutilizată în scopuri medicale, obținută artizanal în plante de cânepa, iar conform listei*

substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 79 din 23 ianuarie 2006, masa de 2,35 gr constituie cantitate mare.

Continuându-și acțiunile infracționale, la 13ianuarie 2018 de către organul de urmărire penală în comun acord cu serviciile operative desconcentrate în teritoriu s-au petrecut măsuri speciale de investigație în urma cărora de la Junghina E. a fost efectuată achiziție de control, unde s-a procurat printr-o persoană cunoscută de către organul de urmărire penală o masă vegetală uscată de culoare verde, mărunțită, care conform raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/2-R-269 din 20 martie 2018 reprezintă marihuana, care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante, iar cantitatea constituie 27,72 gr.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului Junghina E. întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (3) lit. b), f) Cod penal, *circulația ilegală a drogurilor în scop de înstrăinare, adică prelucrarea, păstrarea, transportarea, distribuirea sau alte operațiuni ilegale de droguri în scop de înstrăinare, comisă de două sau mai multe persoane, săvârșită în proporții mari.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. 401 și 402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de avocatul Crețu A. în numele inculpatului Junghina E., care a solicitat casarea acesteia, în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, prin prisma art. 90 Cod penal.

În motivarea apelului, apărătorul a indicat următoarele argumente:

- Junghina E. fiind audiat asupra învinuirii înaintate pe parcursul urmăririi penale și-a recunoscut parțial vinovăția și a dat declarații detaliate organului de mărire penală;

- în cadrul examinării cauzei penale la ședința preliminară din 30.10.2018, instanța după stabilirea identității inculpatului nu i-a explicat inculpatului beneficiile art. 364/1 Cod procedură penală, fără a-l întreba direct pe inculpat dacă solicită ca judecata să aibă loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală;

- asemenea circumstanțe de petrecere a ședinței preliminare în doar 3 min, constată că Junghina E. nu a avut parte de un proces echitabil și nu a putut beneficia de prevederile art. 364/1 Cod procedură penală, din motiv că nu a întrebat dacă recunoaște sau nu vinovăția;

- apelantul a evidențiat că Colegiul penal al Curții de Apel Bălți urmează să atragă o atenție deosebită la înregistrarea audio din 14.12.2018, deoarece cele relatate de către apelant la pct. 4 și 5 al cererii de apel se adevăresc și se confirmă prin înregistrarea audio;

- împrejurările și circumstanțele acestei cauze fac posibilă aplicarea art. 90 Cod penal față de inculpat, dat fiind că ultimul încă de la faza urmăririi penale și-a recunoscut parțial vinovăția, nu a fost anterior condamnat, se caracterizează satisfăcător conform informației din rechizitoriu, tatăl este decedat din anul 1996 când inculpatul avea vârsta de 3 ani, mama este în sat de una singură, important este și faptul că inculpatul recunoaște vina, solicită administrarea și aprecierea declarației anexate în acest sens, care este scrisă de Junghina E. personal în prezența avocatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 martie 2019, apelul declarat de apărătorul inculpatului a fost admis, cu casarea parțială a sentinței în latura penală și cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Junghina E., recunoscut vinovat în baza art. 217¹ alin. (3) lit. b), f) Cod penal, urmează a fi condamnat la pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu privarea de dreptul de a exercita activitate în domeniul farmaceutic pe un termen de 3 ani și cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 1 an, prin prisma art. 90 Cod penal.

5. În partea descriptivă a deciziei, s-a menționat că inculpatul, în ședința instanței de apel, a recunoscut vinovăția și a declarat că regretă faptele comise, totodată se caracterizează pozitiv la locul de trai, fapt menționat în caracteristica de la locul de trai, are în componența familiei mama, doi frați și o soră, fiind la prima abatere penală.

Conform art. 61 Cod penal pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se plică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Aceiași normă penală prevede că pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Legea penală nu urmărește scopul de a cauza suferințe fizice sau de a leza demnitatea omului - acesta este unul din principiile aplicării Codului penal. Închisoarea este una dintre cele mai grave pedepse și se aplică doar în cazurile când corectarea și reeducarea condamnatului nu este posibilă fără izolarea lui de societate.

Potrivit celor consemnate de legislator în art. 90 alin. (1) Cod penal, dacă la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca aceasta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numaidecât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune.

Pe această linie de argumentare, luând în considerație că inculpatul Junghina E. a recunoscut integral vinovăția sa și se căiește de cele comise, la locul de trai se caracterizează pozitiv și nu are antecedente penale s-a ajuns la concluzia că în cazul dat există circumstanțe importante care permit condamnarea inculpatului cu suspendarea executării pedepsei închisorii prevăzută de art. 90 Cod penal și că scopul corectării și reeducării se va atinge și fără izolarea inculpatului de societate, dându-i posibilitate reală inculpatului să-și dovedească corectarea prin comportament exemplar și muncă cinstită, nesăvârșind o nouă infracțiune. Careva interdicții de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal față de inculpat nu s-au constatat.

În viziunea instanței de apel, pedeapsa stabilită anume cu aplicarea art. 90 Cod penal va fi echitabilă faptei infracționale comise, corespunde normelor legale și va atinge scopul

de corectare și reeducare a inculpatului, precum și de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni.

Instanța de apel a considerat că în aspectele de fapt a prezentei cauze penale și reieșind din personalitatea inculpatului suspendarea executării pedepsei penale pe un termen de probațiune prevăzut de legea penală, va avea un caracter efectiv pentru corectarea lui și prevenirea săvârșirii de către el a noi crime, comparativ cu cel de executare reală a pedepsei penale, stabilit de instanța de fond.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel procurorul declară recurs ordinar și solicită casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei, cu excluderea art. 90 Cod penal.

În esență, în cererea depusă procurorul menționează că potrivit art. 61 alin. (2) Cod penal pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi acțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Echitatea socială a pedepsei se realizează când față de făptuitor se aplică sancțiunea penală corespunzătoare gradului prejudiciabil al infracțiunii comise, circumstanțelor cauzei și personalității acestuia.

La aplicarea pedepsei inculpatului, instanța de apel nu a ținut cont de criteriul general al individualizării pedepsei, neglijând în așa mod prevederile art.75 Codului penal și anume: gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, circumstanțele cazului, motivul comiterii infracțiunii, personalitatea vinovatului, precum și influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării persoanei culpabile.

Recurentul consideră că la stabilirea pedepsei, nu s-a ținut cont că Junghina E. a comis o infracțiune gravă și a fost pus sub învinuire pentru comiterea a două episoade, nu a contribuit de la început la descoperirea infracțiunii. Pedeapsa sub formă de suspendare condiționată a executării în temeiul art. 90 Cod penal, nu va atinge scopurile generale ale pedepsei penale prevăzute de art. 61 alin. (2) Cod penal.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, avocatul Crețu A., care acționează în interesele inculpatului, a depus referință prin care menționează că recursul procurorului urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat cu menținerea soluției pronunțate de instanța de apel în partea individualizării executării pedepsei.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procuror, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, pentru următoarele motive.

Raționamentele instanței privind inadmisibilitatea recursului declarat, se întemeiază *în drept* pe dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, potrivit căreia instanța examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat. Recursul este considerat ca fiind vădit neîntemeiat, atunci când titularul acestuia invocă în cerere temeuri care nu sunt subsecvente circumstanțelor cauzei.

În corespundere cu dispoziția art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate corespunzător de către recurent.

Din conținutul cererii de recurs, instanța reține că, în esență, recurentul, făcând trimitere la erorile de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, pledează pentru casarea parțială a hotărârii instanței de apel, din motiv că, în opinia sa, la caz, nu a fost individualizată corect pedeapsa în privința inculpatului prin aplicarea față de acesta a instituției suspendării condiționate.

Or, sursa problemei de drept ridicate de procuror în cererea de recurs se referă exclusiv la interpretarea legii penale în materia modalității de executare a pedepsei. În același timp, se notează că recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor reținute în sarcina lui Junghina E., respectiv în această parte Colegiul Penal nu se va expune.

Verificând actele cauzei, raportate la alegațiile procurorului, Colegiul găsește vădit nefondate criticele acestuia în partea ce ține de individualizarea greșită a pedepsei aplicate față de inculpatul Junghina E., această concluzie rezultând din însăși scopul pedepsei penale stipulat în art. 61 Cod penal de legislator, potrivit căruia pedeapsa este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare aplicată în privința condamnaților, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea infractorilor, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestora, cât și a altor persoane. Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ceea ce privește comportamentul făptuitorului.

Totodată, se menționează că pedeapsa se consideră echitabilă când aceasta impune inculpatului lipsuri și restricții ale drepturilor lui proporționale cu gravitatea infracțiunilor săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți perturbate prin fapta ilicită comisă.

În cauza deferită judecării, se constată că potrivit sentinței Junghina E. a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (3) lit. b), f) Cod penal la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activități în domeniul farmaceutic pe un termen de 3 ani și cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

După care, legalitatea și temeinicia sentinței, în baza apelului depus de partea apărării, a fost verificată de Curtea de Apel Bălți, care a statuat asupra rectificării acesteia, în partea modalității de executare a pedepsei, apreciind că criticele apelantului-avocat, ce ține de solicitarea de a aplica art. 90 Cod penal față de inculpat sunt admisibile și fondate.

În acest sens, instanța de apel a consemnat în decizia recurată că: *„În cazul dat, pe linia de argumentare expusă, luând în considerație că inculpatul Junghina E. a recunoscut integral vinovăția sa și se căiește de cele comise, la locul de trai se caracterizează pozitiv și nu are antecedente penale s-a ajuns la concluzia că în cazul dat există circumstanțe importante care permit condamnarea inculpatului cu suspendarea executării pedepsei închisorii prevăzută de art. 90 Cod penal și că scopul corectării și reeducării se va atinge și*

fără izolarea inculpatului de societate, dându-i posibilitate reală inculpatului să-și dovedească corectarea prin comportament exemplar și muncă cinstită, nesăvârșind o nouă infracțiune ...

Careva interdicții de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal față de inculpat nu s-au constatat.

În viziunea instanței de apel, pedeapsa stabilită anume cu aplicarea art. 90 Cod penal va fi echitabilă faptei infracționale comise, corespunde normelor legale și va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului, precum și de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni.”

Printre altele, reieșind din cele consemnate supra, se constată că instanța de apel a dat deja răspuns la toate alegațiile părții acuzării care vizează corectitudinea aplicării față de inculpat a suspendării condiționate a executării pedepsei. În acest sens, Colegiul apreciază că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală și aceasta cuprinde temeiurile de fapt și de drept ce au stat la pronunțarea unei atare soluții.

Raționamentul care poate condiționa aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal într-o cauză penală, întotdeauna are la origine persoana inculpatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă, conduita bună; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului și, pe de altă parte, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice sau să înjosească demnitatea persoanei condamnate. La fel, se specifică că aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal - suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a se corecta.

Potrivit art. 90 alin. (1) Cod penal, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de cât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune.

Respectiv, Colegiul Penal remarcă că este prerogativa instanței de judecată să aprecieze dacă scopul pedepsei poate fi atins fără executarea efectivă a acesteia. În formarea acestei convingeri, instanța de judecată urmează să țină cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, ceea ce la caz s-a realizat.

În speța dată, instanța de apel a efectuat o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului evidențiind în acest sens că, acesta a recunoscut integral vinovăția și se căiește de cele comise, la locul de trai se caracterizează pozitiv și nu are antecedente penale, a comis o infracțiune gravă pentru care prima instanță la condamnat la 3 ani închisoare, respectiv careva interdicții de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal față de inculpat nu s-au constatat.

În general, rezultatul principal al aplicării acestei pedepse constă în aceea că, deși pedeapsa definitivă nu a fost pusă în executare, ea devine dependentă de comportamentul exemplar de care trebuie să dea dovadă inculpatul, pe perioada termenului de probațiune, în caz contrar va fi anulată suspendarea ei și se va dispune executarea reală. Din atare considerente, Colegiul Penal găsește neîntemeiate alegațiile titularului dreptului de recurs în partea revendicării de a exclude art. 90 Cod penal și constată că concluzia instanței de apel privitor la faptul că corijarea inculpatului este posibilă și prin aplicarea față de Junghina E. a pedepsei sub formă de închisoarea, cu suspendarea executării acesteia, este una legală, corectă, motivată și întemeiată.

Astfel, Colegiul penal opinează că argumentele punctate în cererea de recurs nu sunt incidente cauzei deferite judecării, iar instanța ierarhic inferioară și-a motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor din art. 61, 75 și 90 Codul penal la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei, stabilindu-i inculpatului o sancțiune proporțională faptei comise.

Pe cale de consecință, se menționează că, la caz, nu se constată vreun temei pentru modificarea pedepsei în privința inculpatului, iar sancțiunea închisorii, cu suspendarea executării acesteia, adică astfel cum a fost stabilită de către instanța de apel, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și de prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Având în vedere considerentele menționate în partea descriptivă a prezentei decizii și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul Penal concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța de apel a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art.414-419 Cod de procedură penală, iar argumentele din recursul procurorului, sunt vădit neîntemeiate.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în procuratura de circumscripție Bălți, Bodareu Octavian, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 13 martie 2019, în cauza penală privindu-l pe Junghina Eduard XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 19 iulie 2019.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion